

# ЗАКОН за семейни помощи за деца

Обн., ДВ, бр. 32 от 29.03.2002 г., в сила от 1.04.2002 г., изм., бр. 120 от 29.12.2002 г., в сила от 1.01.2003 г., изм. и доп., бр. 112 от 23.12.2003 г., бр. 69 от 6.08.2004 г., бр. 105 от 29.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., бр. 21 от 10.03.2006 г., в сила от 1.01.2006 г., изм., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., бр. 33 от 21.04.2006 г., бр. 68 от 22.08.2006 г., бр. 95 от 24.11.2006 г., в сила от 1.01.2007 г., бр. 113 от 28.12.2007 г., в сила от 1.01.2008 г., изм. и доп., бр. 71 от 12.08.2008 г., бр. 110 от 30.12.2008 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 23 от 27.03.2009 г., в сила от 1.01.2009 г., доп., бр. 15 от 23.02.2010 г., бр. 24 от 26.03.2010 г., изм. и доп., бр. 99 от 16.12.2011 г., в сила от 1.01.2012 г., бр. 54 от 17.07.2012 г., бр. 103 от 28.12.2012 г., в сила от 1.09.2013 г., изм., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 109 от 20.12.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., изм. и доп., бр. 57 от 28.07.2015 г., в сила от 28.07.2015 г., доп., бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016 г., изм., бр. 96 от 9.12.2015 г., в сила от 1.01.2016 г., изм. и доп., бр. 98 от 9.12.2016 г., в сила от 1.01.2017 г., бр. 99 от 12.12.2017 г., в сила от 1.01.2018 г., изм., бр. 30 от 3.04.2018 г., в сила от 1.07.2018 г., доп., бр. 77 от 18.09.2018 г., в сила от 1.01.2019 г., изм. и доп., бр. 88 от 23.10.2018 г., в сила от 1.01.2019 г., изм., бр. 105 от 18.12.2018 г., в сила от 1.01.2019 г., бр. 24 от 22.03.2019 г., в сила от 1.07.2020 г. (\*), изм. и доп., бр. 35 от 30.04.2019 г., в сила от 1.08.2019 г., изм., бр. 101 от 27.12.2019 г.

## Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

**Чл. 1.** (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2004 г., доп., бр. 21 от 2006 г.) (1) (Предишен текст на чл. 1 – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) Този закон урежда условията за придобиване правото на семейни помощи при бременност, раждане и отглеждане на деца, формите и реда за тяхното предоставяне.

(2) (Нова – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) Семейните помощи са средства в пари и/или в натура, които подпомагат отглеждането на децата в семейна среда от родителите или от лицата, полагащи грижи за тях.

**Чл. 1а.** (Нов – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) (1) Министерският съвет определя държавната политика в областта на семейните помощи за деца.

(2) Министърът на труда и социалната политика разработва, координира и провежда държавната политика в областта на семейните помощи за деца.

(3) Агенцията за социално подпомагане осъществява дейността по отпускане на семейни помощи за деца.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 88 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) За изпълнение на функциите по ал. 3 Агенцията за социално подпомагане и териториалните ѝ структури – регионални дирекции за социално подпомагане и дирекции "Социално подпомагане" имат право на безплатен достъп до Национална база данни "Население", който се осигурява чрез споразумение между Министерството на регионалното развитие и благоустройството и Агенцията за социално подпомагане, и изискват по служебен път необходимата им информация от Министерството на образованието и науката, Националната агенция за приходите, Националната здравноосигурителна каса, Агенцията по вписванията, Агенцията по заетостта, Националния осигурителен институт и техните териториални

структури, от други държавни и общински органи, както и от физически и юридически лица, като те са длъжни да я предоставят безплатно в 14-дневен срок от датата на поискването ѝ.

(5) (Нова – ДВ, бр. 88 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Националната агенция за приходите предоставя на Агенцията за социално подпомагане и на дирекциите "Социално подпомагане" необходимата данъчна и осигурителна информация за изпълнение на функциите по ал. 3 по писмено искане от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане или директорите на дирекции "Социално подпомагане".

**Чл. 2.** (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2004 г., доп., бр. 21 от 2006 г., бр. 110 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., изм. и доп., бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., доп., бр. 15 от 2010 г., бр. 24 от 2010 г., изм., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) (1) Семейните помощи по този закон са еднократни и месечни.

(2) Еднократните семейни помощи са:

1. еднократна помощ при бременност;
2. еднократна помощ при раждане на дете;
3. (в сила от 1.01.2016 г. - ДВ, бр. 57 от 2015 г.) еднократна помощ при осиновяване на дете;
4. еднократна помощ за отглеждане на близнаци;
5. еднократна помощ за отглеждане на дете от майка (осиновителка) студентка, учаща в редовна форма на обучение;
6. еднократна помощ за ученици, записани в първи клас;
7. еднократна помощ за безплатно пътуване веднъж в годината с железопътния и автобусния транспорт в страната за многодетни майки.

(3) Месечните семейни помощи са:

1. месечни помощи за отглеждане на дете до навършване на една година;
2. месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст;
3. (изм. - ДВ, бр. 98 от 2016 г., в сила от 1.01.2017 г.) месечни помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане;
4. (нова – ДВ, бр. 88 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) месечни помощи за дете без право на наследствена пенсия от починал родител.

(4) (Доп. – ДВ, бр. 88 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Семейните помощи по ал. 2, т. 1 - 5 и 7 и ал. 3, т. 3 и 4 се предоставят в пари.

(5) Семейните помощи по ал. 2, т. 6 и ал. 3, т. 1 и 2 могат да се предоставят в пари и/или в натура.

(6) Помощта в натура се предоставя под формата на стоки и/или услуги за детето в съответствие с индивидуалните му потребности, оценени от Дирекция "Социално подпомагане", в случай че:

1. родителите или лицата, получаващи семейната помощ, не полагат грижи за детето/децата си;
2. семейната помощ не се използва по предназначение за детето/децата;
3. родителите или лицата, получаващи семейната помощ, не изпълняват задължението по чл. 8, ал. 6 от Закона за закрила на детето;
4. майката, на която са отпуснати помощи по ал. 3, т. 1 и 2, не е навършила 18 години.

(7) Условията и редът за отпускането, изплащането/предоставянето в натура, изменението, спирането, възобновяването, възстановяването и прекратяването на

семејните помощи се определјат с правилника за прилагане на закона.

**Чл. 3.** Право на семејни помощи за деца имат:

1. (нова - ДВ, бр. 69 от 2004 г.) бременните жени - български граждани;
2. (предишна т. 1 - ДВ, бр. 69 от 2004 г.) семејствата на българските граждани - за децата, които отглеждат в страната;
3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 69 от 2004 г.) семејствата, в които единият от родителите е български гражданин - за децата с българско гражданство, които отглеждат в страната;
4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 69 от 2004 г.) семејствата на роднини, близки или приемни семејства - за децата, настанени по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето;
5. (предишна т. 4, изм. - ДВ, бр. 69 от 2004 г.) бременните жени - чужди граждани, и семејствата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на таква помощи е предвидено в друг закон или в меѓународен договор, по който Република България е страна.

**Чл. 4.** (Изм. и доп. - ДВ, бр. 69 от 2004 г., бр. 21 от 2006 г., в сила от 10.03.2006 г. односно думите "12 месеца", изм., бр. 110 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 54 от 2012 г., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г., бр. 99 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.) Право на семејни помощи по чл. 2, ал. 2, т. 1 и 6 и ал. 3, т. 1 имат семејствата и бременните жени със средномесечен доход на член от семејството за предходните 12 месеца, по-нисък или равен на дохода, определен за целта в закона за државниот буџет на Република България за съответната година, но не по-малък от предходната година.

**Чл. 4а.** (Нов - ДВ, бр. 99 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.) (1) Право на семејни помощи по чл. 2, ал. 3, т. 2 имат семејствата със средномесечен доход на член от семејството за предходните 12 месеца, по-нисък или равен на дохода, определен за целта в закона за државниот буџет на Република България за съответната година, но не по-малък от предходната година.

(2) В закона за државниот буџет на Република България за съответната година се определја:

1. доходът по ал. 1, при който семејните помощи по чл. 2, ал. 3, т. 2 се отпускат в пълен размер;

2. доходът по ал. 1, при който семејните помощи по чл. 2, ал. 3, т. 2 се отпускат в размер 80 на сто от пълниот размер на помощта.

(3) Размерът на семејните помощи по чл. 2, ал. 3, т. 2 в зависимост от определения доход по ал. 2, т. 1 и 2 се определја ежегодно в закона за државниот буџет на Република България за съответната година, но не по-малък от предходната година.

**Чл. 5.** (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) Семејните помощи за деца по този закон се финансираат със средства от државниот буџет.

## **Глава втора**

# **СЕМЕЈНИ ПОМОЩИ ПРИ БРЕМЕННОСТ, РАЖДАНЕ И ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕЦА**

### **(Загл. доп. - ДВ, бр. 69 от 2004 г.)**

**Чл. 5а.** (Нов - ДВ, бр. 69 от 2004 г., в сила от 1.07.2004 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2006 г., в сила от 1.01.2007 г.) Бременните жени, чийто доход на член от семейството е по-нисък или равен на дохода по чл. 4, имат право на еднократна помощ при бременност в размер, определен ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, но не по-малък от предходната година, когато нямат право на обезщетение за бременност и раждане по реда на Кодекса за социално осигуряване и живеят постоянно в страната.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г.) Когато бременната жена е осигурена за общо заболяване и майчинство, но не получава обезщетение за бременност и раждане, поради това че няма необходимия осигурителен стаж по чл. 48а от Кодекса за социално осигуряване, еднократната помощ се изплаща в размер, определен пропорционално на броя на дните от началото на отпуска за бременност и раждане до придобиването на необходимия осигурителен стаж по чл. 48а от Кодекса за социално осигуряване, но за не повече от 45 дни.

(3) Еднократната помощ при бременност се изплаща за периода от 45 дни преди определения термин за раждане.

(4) (Нова – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) В случай че бременната жена не е навършила 18 години, дирекция "Социално подпомагане" предприема мерки за закрила в семейна среда съгласно чл. 23 от Закона за закрила на детето.

**Чл. 6.** (1) (Изм. – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) Майката има право на еднократна помощ при раждане на живо дете, независимо от доходите на семейството, когато детето не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2006 г., в сила от 1.01.2007 г., доп., бр. 57 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) Размерът на помощта по ал. 1 се определя ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, който не е по-малък от предходната година и се диференцира според поредността на децата, родени от майката, като за първо, второ и трето дете е по-висок.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2006 г., в сила от 1.01.2007 г.) При раждане на близнаци, един от които е второ дете на майката, помощта се изплаща за всяко дете близнак в размера за второ дете.

(4) При определяне поредността на децата се вземат предвид само родените от майката деца, които са живи в момента на раждането.

(5) Помощта по ал. 1 се изплаща на майката, а при невъзможност да я получи - на друг законен представител на детето.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2006 г., в сила от 1.01.2007 г., доп., бр. 71 от 2008 г.) Ако до навършване на 2-годишна възраст на детето се установят трайни увреждания 50 и над 50 на сто, на майката се изплаща допълнителна еднократна помощ в размер, определен ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, но не по-малък от предходната година.

(7) (Нова – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) Правото по ал. 1 се ползва от бащата, в случай че майката почине преди подаването на заявлението-декларация за отпускане на помощта.

(8) (Нова – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) В случай че майката не е навършила 18 години, дирекция "Социално подпомагане" предприема мерки за закрила в семейна среда съгласно чл. 23 от Закона за закрила на детето.

(9) (Нова – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) Помощта по ал. 1 се възстановява от лицето, на което е била отпусната, ако до навършване на двегодишна възраст от детето то бъде настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето поради лишаване от родителски права на основание чл. 132, т. 1 и 2 във връзка с чл. 131, ал. 1 от Семейния кодекс и/или на основание чл. 25, ал. 1, т. 2 и 4 от Закона за закрила на детето.

**Чл. 6а.** (Нов - ДВ, бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) Майката (осиновителката) има право на еднократна помощ за отглеждане на близнаци, независимо от доходите на семейството, когато децата не са настанени за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето и живеят постоянно в страната.

(2) Размерът на помощта по ал. 1 се определя ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, но не по-малък от предходната година и се изплаща за всяко дете близнак.

(3) Помощта по ал. 1 се изплаща на майката (осиновителката), а при невъзможност да я получи - на друг законен представител на детето.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) При условията на ал. 1 еднократна помощ за отглеждане на близнаци се предоставя и на самотния баща (осиновител).

(5) (Изм. – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) При условията на ал. 1 еднократна помощ за отглеждане на близнаци се предоставя и на семействата на роднини, близки или приемни семейства - когато в тези семейства по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето са настанени близнаци под 6-месечна възраст.

(6) (Нова – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) В случай че майката не е навършила 18 години, дирекция "Социално подпомагане" предприема мерки за закрила в семейна среда съгласно чл. 23 от Закона за закрила на детето.

(7) (Нова – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) Помощта по ал. 1 се възстановява от лицето, на което е била отпусната, ако до навършване на двегодишна възраст от близнаците те бъдат настанени за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето поради лишаване от родителски права на основание чл. 132, т. 1 и 2 във връзка с чл. 131, ал. 1 от Семейния кодекс и/или на основание чл. 25, ал. 1, т. 2 и 4 от Закона за закрила на детето.

**Чл. 6б.** (Нов – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) (1) Осиновителите имат право на еднократна помощ при осиновяване на дете независимо от доходите на семейството, при условие че осиновителите и осиновеното дете живеят постоянно в страната.

(2) Размерът на помощта по ал. 1 се определя ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, но не е по-малък от предходната година и не е по-висок от размера на еднократната помощ при раждане на дете, определен по реда на чл. 6, ал. 2 за първо дете.

(3) При осиновяване на дете от съпрузи правото по ал. 1 се ползва само от единия от тях.

(4) Помощта се възстановява, в случай че до две години от осиновяването то бъде прекратено или детето бъде настанено извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето поради лишаване от родителски права на основание чл. 132, т. 1 и 2 във връзка с чл. 131, ал. 1 от Семейния кодекс и/или на основание чл. 25, ал. 1, т. 2 и 4 от Закона за закрила на детето.

**Чл. 7.** (Изм. и доп. - ДВ, бр. 69 от 2004 г., доп., бр. 105 от 2005 г., изм. и доп., бр. 21 от 2006 г., изм., бр. 113 от 2007 г., доп., бр. 54 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г., изм. и доп., бр. 103 от 2012 г., в сила от 1.09.2013 г., изм., бр. 109 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 99 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.) Месечните помощи за дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, се предоставят на семействата, които отговарят на условията по чл. 4а и живеят постоянно в страната, при условие че детето:

1. не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето;

2. (изм. – ДВ, бр. 88 от 2018 г., в сила от 23.10.2018 г.) редовно посещава подготвителните групи в детските градини или подготвителните групи в училищата за задължително предучилищно образование на децата, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;

3. до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, редовно посещава училище, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;

4. има направени всички задължителни имунизации и профилактични прегледи съобразно възрастта и здравословното му състояние;

5. живее постоянно в страната.

(2) При условията на ал. 1 месечната помощ за деца, настанени за отглеждане в семейство на роднини, близки или в приемно семейство по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето, се предоставя независимо от дохода на семейството.

(3) Месечната помощ по ал. 2 се предоставя и след 18-годишна възраст до завършване на средно образование, но не по-късно от 20-годишна възраст, ако настанените продължават да живеят в семейството.

(4) (В сила от 1.01.2016 г. - ДВ, бр. 57 от 2015 г., изм., бр. 99 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.) Размерът на помощта по ал. 1 се определя по реда на чл. 4а, ал. 3 като общ размер на помощта за семейството в зависимост от броя на децата, за които се получава.

(5) (В сила от 1.01.2016 г. - ДВ, бр. 57 от 2015 г., изм., бр. 99 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.) При определяне на размера на помощта по реда на ал. 4 не се вземат предвид децата, настанени за отглеждане в семейство на роднини, близки или в приемно семейство по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето, за които размерът на помощта не следва да надвишава размера на помощта за семейство с едно дете, определен по реда на чл. 4а, ал. 3 във връзка с чл. 4а, ал. 2, т. 1.

(6) (В сила от 1.01.2016 г. - ДВ, бр. 57 от 2015 г., доп., бр. 99 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.) При определяне на общия размер на помощта за семейството, което отглежда близнаци, размерът на помощта за всяко дете близнак не може да бъде по-нисък от 1,5-кратния размер на помощта за семейство с едно дете, определен по реда на чл. 4а, ал. 3 във връзка с чл. 4а, ал. 2, т. 1.

(7) При условията на ал. 1, т. 1 и 5, ал. 2 и 3 след навършване на 18-годишна възраст месечните помощи се предоставят, ако лицето продължава да учи и редовно посещава училище, до завършване на средно образование, но не по-късно от навършване на 20-годишна възраст.

(8) (В сила от 1.01.2016 г. - ДВ, бр. 57 от 2015 г., изм., бр. 98 от 2016 г., в сила от 1.01.2017 г.) При условията на ал. 1 или ал. 2 и 3 месечната помощ се предоставя за дете с трайно увреждане само в случай че за детето не се получава месечна помощ по чл. 8д.

(9) (Доп. – ДВ, бр. 99 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.) При условията на ал. 1

месечната помощ за деца с един жив родител се предоставя независимо от дохода на семейството в размер, определен по реда на чл. 4а, ал. 3 във връзка с чл. 4а, ал. 2, т. 1.

(10) При условията на ал. 1, т. 1 и 5 месечна помощ се предоставя и за дете, което е завършило средното си образование преди навършване на 18-годишна възраст.

(11) Месечната помощ по ал. 1 се прекратява преди изтичане на срока, за който е отпусната, при отпадане и/или установено неспазване на условията за отпускането ѝ, както и:

1. при настъпване на детето извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето;

2. (изм. – ДВ, бр. 35 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) когато в рамките на един месец от учебната година са допуснати отсъствия повече от три дни от дете, посещаващо група за задължително предучилищно образование, и от 5 учебни часа от ученик, за които няма уважителни причини;

3. когато детето, за което се получава помощта, стане родител.

(12) (Доп. – ДВ, бр. 88 от 2018 г., в сила от 23.10.2018 г., изм., бр. 35 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) В случаите по ал. 11, т. 2 месечна помощ може да бъде отпусната отново не по-рано от една година от датата на прекратяването.

(13) (Изм. – ДВ, бр. 35 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) В случаите по ал. 11, т. 3, ако детето продължи да посещава редовно училище, то има право еднократно да получи помощ в размер, съответстващ на размера на прекратената помощ за периода от прекратяването до изтичането на срока, за който е била отпусната. Помощта не се отпуска, ако ученикът е допуснал в рамките на един месец от учебната година отсъствия от 5 учебни часа, за които няма уважителни причини.

(14) (В сила от 1.01.2016 г. - ДВ, бр. 57 от 2015 г., изм., бр. 35 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Когато са налице основанията за прекратяване на месечната помощ преди изтичане на срока, за който е отпусната, само за част от децата в семейството, тя се намалява с размера на помощта за тези деца.

(15) (В сила от 1.01.2016 г. - ДВ, бр. 57 от 2015 г.) Когато са налице основанията за предоставяне на месечната помощ в натура само за част от децата в семейството, помощта в пари се намалява с размера на помощта за тези деца, а за тях помощта се предоставя в натура.

(16) В случай че майката не е навършила 18 години, дирекция "Социално подпомагане" предприема мерки за закрила в семейна среда съгласно чл. 23 от Закона за закрила на детето.

(17) (Нова – ДВ, бр. 79 от 2015 г., в сила от 1.08.2016 г., изм. и доп., бр. 35 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Когато поради неспазване на условията по ал. 1, т. 2 и 3 месечната помощ по ал. 1 е прекратена преди изтичането на срока, за който е отпусната, или нейният размер е намален при условията на ал. 14 или 15, на съответното училище или детска градина се предоставят средства за осъществяване на обща и/или допълнителна подкрепа за личностно развитие при условията и по реда на Закона за предучилищното и училищното образование, както и/или за осигуряване на достъпа до образование на съответното дете или ученик според конкретните му нужди.

(18) (Нова – ДВ, бр. 79 от 2015 г., в сила от 1.08.2016 г.) Средствата по ал. 17 се предоставят на съответното училище или детска градина в размер, съответстващ на размера на средствата за помощта, съответно на размера на намалението и се планират по бюджета на Министерството на образованието и науката.

**Чл. 8.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2006 г., в сила от 1.01.2007 г., бр. 57 от 2015 г., в сила

от 28.07.2015 г.) Месечни помощи за отглеждане на дете до една година в размер, определен със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, но не по-малък от предходната година, се предоставят на майката (осиновителката), чийто доход на член от семейството е по-нисък или равен на дохода по чл. 4, при условие, че:

1. (изм. - ДВ, бр. 21 от 2006 г., бр. 30 от 2018 г., в сила от 1.07.2018 г.) майката (осиновителката) не е осигурена и не получава обезщетение за бременност и раждане, за отглеждане на дете или при осиновяване на дете до 5-годишна възраст по реда на Кодекса за социално осигуряване;

2. (изм. - ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) детето не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето;

3. (изм. - ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) майката (осиновителката) и детето живеят постоянно в страната;

4. (нова - ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) детето има направени всички задължителни имунизации и профилактични прегледи съобразно възрастта и здравословното му състояние.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2006 г., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) При условията на ал. 1 месечна помощ за отглеждане на дете се предоставя и на самотния баща-осиновител.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2006 г., в сила от 1.01.2007 г., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) При условията на ал. 1, т. 1 - 3 месечните помощи за отглеждане на дете с трайни увреждания се предоставят до навършване на 2-годишна възраст на детето, независимо от дохода на семейството.

(4) (Нова - ДВ, бр. 110 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., отм., бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г.).

(5) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2004 г., в сила от 1.07.2004 г., предишна ал. 4, бр. 110 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., изм., бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 30 от 2018 г., в сила от 1.07.2018 г.) Когато майката (осиновителката) е осигурена за общо заболяване и майчинство, но не получава обезщетение за бременност и раждане, за отглеждане на дете или при осиновяване на дете до 5-годишна възраст, поради това че няма необходимия осигурителен стаж по чл. 48а, 52а и 53а от Кодекса за социално осигуряване, тя има право на месечна помощ за отглеждане на дете при условията и по реда на този закон за времето до придобиване на необходимия осигурителен стаж.

(6) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2004 г., в сила от 1.07.2004 г., изм., бр. 21 от 2006 г., предишна ал. 5, бр. 110 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., изм., бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г., бр. 30 от 2018 г., в сила от 1.07.2018 г.) Когато майката (осиновителката) придобие право на обезщетение по чл. 48а, 52а и 53а от Кодекса за социално осигуряване преди изтичането на съответния календарен месец, помощта по ал. 5 за този месец се предоставя в размер, определен пропорционално на броя на дните от началото на месеца до датата на придобиване на необходимия осигурителен стаж.

(7) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2004 г., в сила от 1.07.2004 г., изм., бр. 21 от 2006 г., предишна ал. 6, бр. 110 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., изм., бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) При условията на ал. 1 - 6 месечната помощ за отглеждане на дете се предоставя и на семействата на роднини и близки и приемни семейства за деца, настанени по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето, независимо от дохода на семейството.

(8) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2004 г., в сила от 1.07.2004 г., изм., бр. 21 от 2006 г.,

предишна ал. 7, бр. 110 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., изм., бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) Помощта по ал. 7 се предоставя, при условие че никой от членовете на семейството, при което е настанено детето, не получава обезщетение по реда на чл. 53, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване.

(9) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г., изм., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) При условията на ал. 1, т. 1 – 4, ал. 2, 5 и 6 месечната помощ за отглеждане на дете с един жив родител се предоставя независимо от дохода на семейството.

(10) (Нова – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) В случай че майката не е навършила 18 години, дирекция "Социално подпомагане" предприема мерки за закрила в семейна среда съгласно чл. 23 от Закона за закрила на детето.

**Чл. 8а.** (Нов - ДВ, бр. 110 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., отм., бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г.).

**Чл. 8б.** (Нов - ДВ, бр. 110 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., отм., бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г.).

**Чл. 8в.** (Нов - ДВ, бр. 110 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., изм., бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) Майка (осиновителка) студентка има право на еднократна помощ за отглеждане на дете независимо от доходите на семейството, при условие че:

1. детето живее постоянно в страната и не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето;

2. майката (осиновителката) живее постоянно в страната и е студентка в редовна форма на обучение във висше училище, получило акредитация и създадено при условията и по реда на Закона за висшето образование;

3. майката (осиновителката) е записана като студентка в редовна форма на обучение към датата на раждане на детето;

4. (изм. – ДВ, бр. 30 от 2018 г., в сила от 1.07.2018 г.) майката (осиновителката) не е осигурена и не получава обезщетение за бременност и раждане, за отглеждане на дете или при осиновяване на дете до 5-годишна възраст по реда на Кодекса за социално осигуряване.

(2) Размерът на помощта по ал. 1 се определя ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, но не по-малък от предходната година.

(3) Помощта по ал. 1 се изплаща на майката (осиновителката), а при невъзможност да я получи - на друг законен представител на детето.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) При условията на ал. 1 еднократна помощ за отглеждане на дете се предоставя и на самотния баща (осиновител).

(5) (Нова – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) Помощта по ал. 1 се изплаща на два пъти, като 50 на сто от нейния размер се изплаща след влизане в сила на заповедта за отпускането ѝ, а остатъкът се изплаща след представяне на уверение/удостоверение за записан следващ семестър или за завършено висше образование, но не по-късно от навършване на една година от детето.

(6) (Нова – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) Помощта по ал. 1 се възстановява от лицето, на което е била отпусната, ако до навършване на двегодишна

възраст от детето то бъде настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето поради лишаване от родителски права на основание чл. 132, т. 1 и 2 във връзка с чл. 131, ал. 1 от Семейния кодекс и/или на основание чл. 25, ал. 1, т. 2 и 4 от Закона за закрила на детето.

**Чл. 8г.** (Нов - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) (1) Многодетните майки имат право на безплатно пътуване веднъж в годината - отиване и връщане, с железопътния и автобусния транспорт в страната.

(2) Условието и редът за ползване на правото по ал. 1 се определят с правилника за прилагане на закона.

(3) Редът за предоставяне и разходване на средствата за безплатния железопътен транспорт се определя с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

**Чл. 8д.** (Нов - ДВ, бр. 24 от 2010 г., изм. бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г., бр. 98 от 2016 г., в сила от 1.01.2017 г.) (1) Месечни помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане до 18-годишна възраст и до завършване на средното образование, но не по-късно от 20-годишна възраст, се предоставят на родители (осиновители), когато отглеждат деца с трайни увреждания, независимо от доходите на семейството, при условие че детето живее постоянно в страната и не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето.

(2) Месечни помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане се предоставят, независимо от доходите на семейството, и на семействата на роднини или близки и приемните семейства, при които са настанени деца с трайни увреждания по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето.

(3) Размерите на месечните помощи по ал. 1 и 2 се определят ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България, като не може да бъдат по-ниски от предходната година и се определят в зависимост от степента на увреждането или степента на намалената работоспособност и в съответствие с предназначението им, определено в ал. 5.

(4) Месечните помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане целят да подпомогнат семействата в отглеждането на децата с трайни увреждания в семейна среда и тяхното социално включване.

(5) Месечните помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане се предоставят за:

1. задоволяване на основните и специфичните поради увреждането потребности на децата с трайни увреждания;

2. осигуряване на грижа и подкрепа в домашна и семейна среда за децата с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност, които се отглеждат от семействата по ал. 1.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 24 от 2019 г., в сила от 1.07.2020 г. - изм., бр. 101 от 2019 г. ) Когато децата са настанени на пълна държавна или общинска издръжка в лечебни заведения, както и в социални или интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа за срок, по-дълъг от един месец, правоимащите не получават месечна помощ по ал. 1 и 2 за периода на престоя им в тях.

(7) Месечните помощи по ал. 1 и 2 се отпускат от началото на месеца, през който е подадено заявлението-декларация, до изтичането на срока, определен в експертното решение на ТЕЛК/НЕЛК.

(8) Месечната помощ по ал. 1 се отпуска от 1-во число на месеца, през който е определена датата на инвалидността в експертното решение на ТЕЛК/НЕЛК, но не повече

от една година назад, считано от месеца на подаване на заявлението-декларация, ако то е подадено в тримесечен срок от датата на решението, като размерът на помощта за периода преди подаването на заявлението-декларация е 50 на сто от размера на помощта, определен по реда на ал. 3 за съответната година.

**Чл. 8е.** (Нов – ДВ, бр. 88 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) (1) Месечни помощи за дете без право на наследствена пенсия от починал родител се предоставят на другия родител или на настойника/попечителя, който отглежда детето и живее постоянно в страната, при условие че детето:

1. не получава наследствена пенсия по чл. 82, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване;

2. не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето;

3. редовно посещава подготвителните групи в детските градини или подготвителните групи в училищата за задължително предучилищно образование на децата, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;

4. до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, редовно посещава училище, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;

5. има направени всички задължителни имунизации и профилактични прегледи съобразно възрастта и здравословното му състояние;

6. живее постоянно в страната.

(2) Месечната помощ по ал. 1 се отпуска на другия родител или настойника/попечителя независимо от доходите на семейството и на детето.

(3) Месечната помощ по ал. 1 се предоставя до навършване на 18-годишна възраст от детето, а ако учи – до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст.

(4) При условията на ал. 1, т. 1, 2 и 6 месечна помощ се предоставя и за дете, което е завършило средното си образование преди навършване на 18-годишна възраст.

(5) При условията на ал. 1, т. 1, 3, 4, 5 и 6 месечна помощ се предоставя на семействата на роднини и/или близки, при които е настанено детето по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето, в случай че семейството не получава месечна помощ с цел отглеждане на детето в семейства на роднини или близки съгласно Закона за закрила на детето.

(6) В случаите по ал. 5 другият родител или настойникът/попечителят нямат право на месечната помощ по ал. 1.

(7) Размерът на месечната помощ по ал. 1 се определя ежегодно със Закона за държавния бюджет на Република България, като не може да е по-малък от предходната година.

(8) Месечната помощ по ал. 1 се прекратява преди изтичането на срока, за който е отпусната, при отпадане и/или установено неспазване на условията за отпускането ѝ, както и:

1. при осиновяване на детето;
2. при настаняване на детето извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето;
3. при промяна на настойника/попечителя на детето;
4. когато детето, за което се получава помощта, стане родител.

(9) В случаите по ал. 8, т. 4 се прилага чл. 7, ал. 13.

(10) Месечната помощ по ал. 1 не може да се получава заедно с персонална пенсия на дете по чл. 92 от Кодекса за социално осигуряване.

**Чл. 9.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2006 г., бр. 110 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г., доп., бр. 88 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Помощите по чл. 2, ал. 3 се предоставят през месеца, следващ месеца, за който се дължат на майката (осиновителя/осиновителката), родителя, настойника или попечителя.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 88 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) С изричното писмено съгласие на майката помощите по чл. 2, ал. 3, т. 1, 2 и 3 могат да се получават от бащата.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2006 г., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г., доп., бр. 88 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) При невъзможност на майката (осиновителя/осиновителката) да получава помощите по чл. 2, ал. 3, т. 1, 2 и 3, те се предоставят на законния представител или попечител на детето.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2006 г., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г., доп., бр. 88 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Месечните помощи по чл. 2, ал. 3, т. 1, 2 и 3 за деца с разведени родители се предоставят на родителя, на когото е предоставено упражняването на родителските права.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 69 от 2004 г., изм., бр. 21 от 2006 г., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) Месечните помощи по чл. 2, ал. 3 за деца, настанени за отглеждане в семейство на роднини, близки или в приемно семейство по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето, се предоставят на лицата, при които е настанено детето.

(6) (Нова - ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г., отм., бр. 98 от 2016 г., в сила от 1.01.2017 г.)

**Чл. 10.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) Семейните помощи за деца се отпускат от дирекция "Социално подпомагане" въз основа на заявление-декларация по образец за всяка отделна помощ, утвърден от министъра на труда и социалната политика. Образците се обнародват в "Държавен вестник".

(2) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2006 г., изм., бр. 71 от 2008 г., бр. 110 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г., бр. 88 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Лицата, на които е отпусната семейна помощ по чл. 7, 8, 8д и 8е, са длъжни да уведомяват писмено съответната дирекция "Социално подпомагане" за всички промени на условията, при които е отпусната помощта, в срок не по-късно от 30 дни от настъпването им.

(3) (Предидшна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 21 от 2006 г., в сила от 10.03.2006 г. относно думите "12 месеца", изм., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г., бр. 88 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) След изтичане на 12 месеца от отпускането на месечните помощи по чл. 7, 8 и 8е се подава ново заявление-декларация.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., предидшна ал. 3, бр. 21 от 2006 г., доп., бр. 71 от 2008 г.) Семейните помощи за деца се отпускат със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него лице.

(5) (Предидшна ал. 4 - ДВ, бр. 21 от 2006 г., изм., бр. 71 от 2008 г.) Отказът за отпускане на семейна помощ за деца се мотивира. Заповедта за отказ се съобщава писмено на лицето, подало молбата, в 7-дневен срок от издаването ѝ.

(6) (Нова – ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Заповедта по ал. 5 подлежи на обжалване пред съответния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Решението на съда е окончателно.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., предидшна ал. 5, изм., бр. 21 от 2006 г., бр. 71 от 2008 г., предидшна ал. 6, бр. 77 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) За неуредените с този закон въпроси, свързани с издаването, оспорването и изпълнението на административните актове, се прилагат разпоредбите на Административнопроцесуалния кодекс.

(8) (Предидшна ал. 7, изм. - ДВ, бр. 21 от 2006 г., отм., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.).

**Чл. 10а.** (Нов - ДВ, бр. 69 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г.) (1) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) На семействата, чиито деца са записани в първи клас на държавно или общинско училище, се отпуска еднократна помощ за покриване част от разходите в началото на учебната година, когато децата живеят постоянно в страната и не са настанени за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето.

(2) Помощта по ал. 1 се отпуска, при условие че доходът на член от семейството е по-нисък или равен на дохода по чл. 4.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2006 г., отм., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.).

(4) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2006 г., бр. 54 от 2012 г., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) При условията на ал. 1 и 2 еднократната помощ се предоставя независимо от дохода на семейството за:

1. деца с трайни увреждания;

2. деца с един жив родител;

3. деца, настанени в семейства на роднини и близки и приемни семейства по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) Размерът на еднократната помощ се определя ежегодно с акт на Министерския съвет по предложение на министъра на труда и социалната политика за съответната година.

(6) (Нова – ДВ, бр. 35 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Помощта по ал. 1 се изплаща на два пъти, като 50 на сто от нейния размер се изплаща след влизане в сила на заповедта за отпускането ѝ, а остатъкът се изплаща в началото на втория учебен срок, ако детето

продължава да посещава училище.

(7) (Доп. – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г., предишна ал. 6, изм., бр. 35 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Помощта се възстановява, ако:

1. детето не постъпи в училище, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;

2. ученикът не продължи обучението си през втория учебен срок до завършване на първи клас, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;

3. ученикът е допуснал в рамките на един месец от учебната година отсъствия от 5 учебни часа, за които няма уважителни причини.

**Чл. 106.** (Нов - ДВ, бр. 110 от 2008 г., в сила от 1.04.2009 г., ако са изпълнени условията на § 102, изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., отм., бр. 96 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.).

**Чл. 11.** (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., бр. 105 от 2005 г., бр. 33 от 2006 г., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) При подаване на заявлението за отпускане на помощи по чл. 2, ал. 2, т. 1 и 6 и ал. 3, т. 1 и 2 лицата декларират писмено съгласието си за извършване на служебна проверка на доходите им от дирекция "Социално подпомагане".

**Чл. 12.** (Доп. - ДВ, бр. 69 от 2004 г., изм., бр. 21 от 2006 г., доп., бр. 110 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., изм. и доп., бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., доп., бр. 15 от 2010 г., бр. 24 от 2010 г., изм., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) (1) Правото на семейни помощи се погасява, както следва:

1. за еднократната помощ при бременност – след определения термин за раждане, а в случай на раждане преди определения термин – три месеца след раждането;

2. за еднократната помощ при раждане на дете – след навършване на тригодишна възраст от детето;

3. за еднократната помощ при осиновяване на дете – след 6 месеца от влизане в сила на съдебното решение, с което е допуснато осиновяването;

4. за еднократната помощ за отглеждане на близнаци – след навършване на 6-месечна възраст от децата;

5. за еднократната помощ за отглеждане на дете от майка (осиновителка) студентка, учаща в редовна форма на обучение – след навършване на 6-месечна възраст от детето;

6. за еднократната помощ за ученици, записани в първи клас – след един месец от началото на учебната година;

7. за еднократната помощ за безплатно пътуване с железопътния и автобусния транспорт в страната за многодетни майки – след един месец от осъществяването на пътуването;

8. за месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година – след навършване на 1-годишна възраст от детето;

9. за месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование,

но не повече от 20-годишна възраст – след завършване на средно образование от детето, но не повече от 20-годишна възраст;

10. (изм. – ДВ, бр. 98 от 2016 г., в сила от 1.01.2017 г.) за месечната помощ за отглеждане на дете с трайно увреждане – след навършване на 18-годишна възраст от детето, а ако учи – до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст;

11. (нова – ДВ, бр. 88 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) за месечните помощи за дете без право на наследствена пенсия от починал родител – след навършване на 18-годишна възраст от детето, а ако учи – до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст.

(2) Вземанията за отпуснати семейни помощи по чл. 2, ал. 2 се погасяват в срок три месеца, считано от края на месеца, в който заповедта за отпускането им е влязла в сила.

(3) Вземанията за отпуснати семейни помощи по чл. 2, ал. 3 се погасяват в срок три месеца, считано от края на месеца, за който се отнасят.

**Чл. 13.** Върху вземанията за семейни помощи по този закон не се дължат данъци и такси и не могат да бъдат правени удържки, освен за:

1. надвзети средства за семейни помощи в резултат на счетоводно-техническа грешка;

2. недобросъвестно получени суми.

**Чл. 14.** (Изм. - ДВ, бр. 71 от 2008 г.) (1) При писмен сигнал за недобросъвестно получени семейни помощи или по преценка на директора на съответната дирекция "Социално подпомагане" се извършва проверка от длъжностно лице на дирекцията.

(2) За резултатите от проверката длъжностното лице по ал. 1 съставя констативен протокол, който предоставя в тридневен срок на директора на дирекция "Социално подпомагане".

(3) (Доп. – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г., изм., бр. 35 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) В случай на установена недобросъвестност и в случаите по чл. 6, ал. 9, чл. 6а, ал. 7, чл. 6б, ал. 4, чл. 8в, ал. 6 и чл. 10а, ал. 7 директорът на дирекция "Социално подпомагане" издава мотивирана заповед за възстановяване на получената семейна помощ заедно със законната лихва.

(4) (Нова - ДВ, бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., изм., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г., доп., бр. 88 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) За спазване на изискванията по чл. 7, ал. 1, т. 2 и 3 и чл. 8е, ал. 1, т. 3 и 4 дирекция "Социално подпомагане" извършва съвместни проверки с регионалните инспекторати по образованието към Министерството на образованието и науката със съдействието на директорите на училищата и на детските градини.

(5) (Нова – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г., изм., бр. 88 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Лицата, недобросъвестно получили семейни помощи по чл. 7, 8, 8д и 8е, включително и при неизпълнение на задължението по чл. 10, ал. 2, когато това е довело до недобросъвестно получаване на семейни помощи, се лишават от тези помощи до възстановяване на дължимите суми, но за срок, не по-дълъг от една година.

**Чл. 14а.** (Нов - ДВ, бр. 71 от 2008 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г., доп., бр. 77 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Заповедта по чл. 14, ал. 3

подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от деня на получаването ѝ. Обжалването спира изпълнението, като не се допуска предварително изпълнение. Решението на административния съд е окончателно.

(2) Принудителното изпълнение на заповедта по чл. 14, ал. 3 се допуска по искане на дирекция "Социално подпомагане" по реда на Гражданския процесуален кодекс.

## **Глава трета**

# **КОНТРОЛ И АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ**

**Чл. 15.** (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) (1) Министърът на труда и социалната политика упражнява цялостен контрол по спазването на този закон.

(2) Специализираният контрол по законосъобразното прилагане на този закон се осъществява от инспектората към изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане.

(3) При изпълнение на контролните си функции инспекторите имат право:

1. да посещават без ограничение териториалните структури на Агенцията за социално подпомагане;

2. да изискват обяснения и предоставяне на документи, справки и сведения;

3. да получават пряко от подпомаганите лица необходимата информация.

(4) Инспекторите са длъжни да спазват нормативните изисквания за защита на класифицираната информация, станала им известна при или по повод на извършваните проверки, както и да зачитат честта и достойнството на подпомаганите лица.

(5) При установяване на закононарушения, които съдържат данни за извършено престъпление, инспекторатът уведомява незабавно органите на прокуратурата.

(6) Държавните органи и съответните длъжностни лица са задължени да предоставят информация и да оказват съдействие на инспекторите при изпълнение на техните функции.

**Чл. 16.** (1) Длъжностните лица, нарушили разпоредбите на този закон, се наказват с глоба от 500 до 1000 лв., а при повторно нарушение - от 1000 до 2000 лв., ако не подлежат на по-тежко наказание.

(2) Нарушението е повторно, когато е извършено до една година от влизането в сила на акта, с който нарушителят е наказан за нарушение от същия вид.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Актовете за установяване на нарушенията по ал. 1 и 2 се съставят от длъжностни лица от инспектората към изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) Наказателните

постановления се издават от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане или от упълномощено от него длъжностно лице.

(5) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

## **ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

### **(Загл. изм. - ДВ, бр. 21 от 2006 г.)**

#### **§ 1. По смисъла на този закон:**

1. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2004 г., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) "Семейството" включва:

а) съпрузите, ненавършилите пълнолетие деца, както и навършилите пълнолетие, ако продължават да учат, до завършване на средното им образование, но не по-късно от навършване на 20-годишна възраст (родени, припознати, осиновени, доведени, заварени, с изключение на сключилите брак);

б) съвместно живеещи родители без сключен граждански брак, които съжителстват на един настоящ адрес, техните ненавършили пълнолетие деца, както и навършилите пълнолетие, ако продължават да учат, до завършване на средното им образование, но не по-късно от навършване на 20-годишна възраст (родени и припознати, с изключение на сключилите брак);

в) родителят и неговите/нейните ненавършили пълнолетие деца, както и навършилите пълнолетие, ако продължават да учат, до завършване на средното им образование, но не по-късно от навършване на 20-годишна възраст (родени, припознати, осиновени, с изключение на сключилите брак).

2. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2004 г., бр. 21 от 2006 г., бр. 95 от 2006 г., бр. 54 от 2012 г., доп., бр. 98 от 2016 г., в сила от 1.01.2017 г., изм., бр. 105 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) "Доход" са всички брутни доходи на семейството, които са облагаеми по Закона за данъците върху доходите на физическите лица, както и получаваните пенсии, обезщетения, помощи и стипендии, с изключение на добавката за чужда помощ по чл. 103 от Кодекса за социално осигуряване, стипендиите на учащите се до завършване на средно образование, но не по-късно от навършване на 20-годишна възраст, както и помощите и средствата, получени по този закон и по Закона за закрила на детето и Закона за хората с увреждания.

3. (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2006 г.) "Осигурени" са лицата, които се осигуряват по реда на част първа от Кодекса за социално осигуряване.

4. (Изм. - ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.) "Лице, живеещо постоянно в страната" е лице, което пребивава на територията на страната повече от 183 дни в рамките на 12 месеца.

5. "Самотен баща-осиновител" е лице, което при осиновяване на детето не се намира в граждански брак.

6. (Нова - ДВ, бр. 21 от 2006 г., изм., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г., бр. 98 от 2016 г., в сила от 1.01.2017 г.) "Дете с трайно увреждане" е дете/лице до 20-годишна възраст с определени 50 и над 50 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно

намалена работоспособност.

7. (Нова - ДВ, бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г.) "Близнаци" са две и повече живородени деца от многоплодна бременност.

8. (Нова - ДВ, бр. 15 от 2010 г.) "Многодетни" са майките, родили (осиновили) и отгледали три и повече деца над едногодишна възраст.

9. (Нова - ДВ, бр. 54 от 2012 г.) "Дете с един жив родител" е ненавършило пълнолетие дете, както и навършилото пълнолетие, ако продължава да учи, до завършване на средното образование, но не по-късно от навършване на 20-годишна възраст, на което единият от родителите (осиновителите) е починал и което се отглежда от другия родител (осиновител), в случай че не е сключил граждански брак.

10. (Нова – ДВ, бр. 35 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) "Уважителни причини за допуснати отсъствия от дете, посещаващо група за задължително предучилищно образование" са налице, ако:

а) за отсъствията е представена медицинска бележка, документ от спортния клуб, в който детето членува, документ от ръководител на танцова, музикална или друг вид художествено-артистична формация/група, в която детето участва;

б) отсъствията са до 10 дни за периода 15 септември – 31 май с уведомление от родителя;

в) отсъствията са за периода 1 юни – 14 септември.

11. (Нова – ДВ, бр. 35 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) "Уважителни причини за допуснати отсъствия от ученик" са определените по реда на Закона за предучилищното и училищното образование.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 21 от 2006 г., изм., бр. 68 от 2006 г., бр. 109 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г., отм., бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г.).

## **ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

§ 2. (1) До 1 януари 2004 г. еднократните помощи при раждане на дете се изплащат от:

1. териториалните поделения на Националния осигурителен институт - чрез осигурителя на осигурения родител; когато и двамата родители са осигурени, помощта се изплаща на майката;

2. териториалните поделения на Националния осигурителен институт - за пенсионерите и самоосигуряващите се лица; когато и двамата родители са пенсионери или самоосигуряващи се, помощта се изплаща на майката;

3. (изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г.) дирекция "Социално подпомагане" - когато и двамата родители не са осигурени.

(2) До 1 януари 2004 г. месечните помощи за дете до навършване на 18 години се изплащат от:

1. териториалните поделения на Националния осигурителен институт - чрез осигурителя на осигурения родител; когато и двамата родители са осигурени, помощта се изплаща на майката;

2. териториалните поделения на Националния осигурителен институт - за пенсионерите и самоосигуряващите се лица; когато и двамата родители са пенсионери или самоосигуряващи се, помощта се изплаща на майката;

3. учебните заведения - на родителите, учащи се в средните и висшите училища и в коледжите - редовна форма на обучение; когато и двамата родители са учащи се, помощта се изплаща на майката;

4. (изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г.) дирекциите "Социално подпомагане" - за деца, на които двамата родители не са осигурени, и за деца, настанени за отглеждане при роднини, близки или в приемни семейства по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето.

(3) В случаите по ал. 1, т. 1 и 2 и ал. 2, т. 1 - 3 помощите се изплащат след представяне на документите по чл. 10, ал. 1.

**§ 3.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2003 г.) Контролът върху изплатените помощи по § 2, ал. 1, т. 1 и 2 и ал. 2, т. 1 и 2 за периода до 1 януари 2004 г. се осъществява от органите на Националния осигурителен институт, а за помощите по § 2, ал. 2, т. 3 - от органите на Министерството на образованието и науката, които установяват нарушенията.

(2) Наказателните постановления се издават от ръководителя на съответния контролен орган или от упълномощени от него длъжностни лица съобразно ведомствената принадлежност на съставителите на актовете.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

**§ 3а.** (Нов - ДВ, бр. 112 от 2003 г.) Неизплатените месечни помощи за дете до навършване на 18 години и еднократните помощи при раждане на дете по реда на § 2, ал. 1, т. 1 и 2, и ал. 2, т. 1, 2 и 3 за периода до 1 януари 2004 г. се изплащат от дирекциите "Социално подпомагане". Помощите могат да бъдат поискани в срок една година, считано от края на месеца, за който се отнасят.

**§ 4.** Осигурителите ежегодно представят отчет за изплатените суми по чл. 2 на съответните териториални поделения на Националния осигурителен институт.

**§ 5.** Този закон отменя Указа за насърчаване на раждаемостта (обн., ДВ, бр. 15 от 1968 г.; изм. и доп., бр. 21 от 1968 г., бр. 63 от 1973 г., бр. 17 от 1974 г., бр. 3 и 21 от 1975 г., бр. 63 от 1976 г., бр. 36 и 93 от 1979 г., бр. 4 от 1981 г., бр. 73 от 1982 г., бр. 51 от 1984 г., бр. 36 и 87 от 1988 г., бр. 30 от 1990 г., бр. 88 от 1993 г. и бр. 1 от 2002 г.).

**§ 6.** (1) Средномесечният доход по чл. 4 за 2002 г. е 150 лв.

(2) Размерът на месечните помощи за дете до навършване на 18 години по чл. 7, ал. 1 за 2002 г. е 15 лв.

**§ 7.** Произтичащите от този закон промени в размера на утвърдените със Закона за държавния бюджет на Република България за 2002 г. целеви субсидии за социални помощи на отделните общини се утвърждават от министъра на финансите по предложение на министъра на труда и социалната политика по реда на чл. 34, ал. 1 от Закона за устройството на държавния бюджет.

**§ 8.** Изпълнението на закона се възлага на Министерския съвет, който приема правилник за прилагането му в срок до три месеца от влизането в сила на закона.

**§ 9.** Законът влиза в сила от 1 април 2002 г.

---

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца (ДВ, бр. 69 от 2004 г.)

.....  
**§ 15.** Параграфи 6, 8, 13 и 14 влизат в сила от 1 юли 2004 г., а § 10 влиза в сила от 1 януари 2005 г.

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за държавния бюджет на Република България за 2006 г.

(ДВ, бр. 105 от 2005 г., в сила от 1.01.2006 г.)

.....  
§ 13. (1) Средномесечният доход по чл. 4 от Закона за семейните помощи за деца за 2006 г. е 200 лв.

(2) Размерът на месечните помощи за дете по чл. 7, ал. 1 от Закона за семейните помощи за деца за 2006 г. е, както следва:

1. за първо дете - 18 лв.
2. за второ и всяко следващо дете - 20 лв.

.....  
**ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА**

към Закона за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца

(ДВ, бр. 21 от 2006 г., в сила от 1.01.2006 г.)

§ 15. Законът влиза в сила от 1 януари 2006 г., с изключение на:

1. разпоредбите на § 3 - относно думите "12 месеца", и § 9, т. 2 - относно думите "12 месеца", които влизат в сила от деня на обнародването на този закон в "Държавен вестник";

2. разпоредбите на § 4, 5 и § 7, т. 1, буква "а" и т. 3, буква "а", които влизат в сила от 1 януари 2007 г.

**ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

към Закона за държавния бюджет на Република България за 2007 г.

(ДВ, бр. 108 от 2006 г., в сила от 1.01.2007 г.)

.....  
§ 13. (1) Средномесечният доход по чл. 4 от Закона за семейни помощи за деца за 2007 г. е 200 лв.

(2) Размерът на месечните помощи за дете по чл. 7, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за 2007 г. е, както следва:

1. за първо дете - 18 лв.;
2. за второ и всяко следващо дете - 20 лв.

(3) Размерът на еднократната помощ при бременност по чл. 5а от Закона за семейни помощи за деца за 2007 г. е 150 лв.

(4) Размерът на еднократната помощ при раждане на живо дете по чл. 6 от Закона за семейни помощи за деца за 2007 г. е, както следва:

1. за първо, за второ и за трето дете - по 200 лв.;
2. за четвърто и всяко следващо дете - по 100 лв.

(5) Размерът на допълнителната еднократна помощ за дете с установени трайни увреждания над 50 на сто до навършване на 2-годишна възраст по чл. 6, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца за 2007 г. е 100 лв.

(6) Размерът на месечните помощи за отглеждане на дете до една година по чл. 8 от Закона за семейни помощи за деца за 2007 г. е 100 лв.

.....  
**ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

към Закона за държавния бюджет на Република България за 2008 г.

(ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 1.01.2008 г.)

.....  
§ 15. (1) Средномесечният доход по чл. 4 от Закона за семейни помощи за деца за 2008 г. е 300 лв.

(2) Размерът на месечните помощи за дете по чл. 7, ал. 1 от Закона за семейни

помощи за деца за 2008 г. е 25 лв. за всяко дете.

(3) При едновременно раждане от майката на 2 и повече деца помощта по ал. 2 за всяко от тях се определя и изплаща в размер 150 на сто от размера по ал. 2.

(4) Размерът на еднократната помощ при бременност по чл. 5а от Закона за семейни помощи за деца за 2008 г. е 150 лв.

(5) Размерът на еднократната помощ при раждане на живо дете по чл. 6, ал. 2 от Закона за семейни помощи за деца за 2008 г. е, както следва:

1. за първо дете - по 250 лв.;
2. за второ дете - по 600 лв.;
3. за трето и всяко следващо дете - по 200 лв.

(6) Размерът на допълнителната еднократна помощ за дете с установени трайни увреждания над 50 на сто до навършване на 2-годишна възраст по чл. 6, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца за 2008 г. е 100 лв.

(7) Размерът на месечните помощи за отглеждане на дете до една година по чл. 8, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за 2008 г. е 100 лв.

.....  
**ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

към Закона за държавния бюджет на Република България за 2009 г.

(ДВ, бр. 110 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г.)

.....  
§ 15. (1) Средномесечният доход по чл. 4 от Закона за семейни помощи за деца за 2009 г. е 350 лв.

(2) Размерът на месечните помощи за дете по чл. 7, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за 2009 г. е 35 лв. за всяко дете.

(3) При едновременно раждане от майката на 2 и повече деца помощта по ал. 2 за всяко от тях се определя и изплаща в размер 150 на сто от размера по ал. 2.

(4) Размерът на еднократната помощ при бременност по чл. 5а от Закона за семейни помощи за деца за 2009 г. е 150 лв.

(5) Размерът на еднократната помощ при раждане на живо дете по чл. 6, ал. 2 от Закона за семейни помощи за деца за 2009 г. е, както следва:

1. за първо дете - по 250 лв.;
2. за второ дете - по 600 лв.;
3. за трето и всяко следващо дете - по 200 лв.

(6) Размерът на допълнителната еднократна помощ за дете с установени трайни увреждания 50 и над 50 на сто до навършване на 2-годишна възраст по чл. 6, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца за 2009 г. е 100 лв.

(7) Размерът на месечните помощи за отглеждане на дете до една година по чл. 8, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за 2009 г. е 100 лв.

.....  
§ 101. Помощта на майките студентки по чл. 8в от Закона за семейни помощи за деца е в размер на минималната работна заплата, установена за страната.

§ 102. (1) Министерският съвет след 31 март 2009 г. може да одобри допълнителни бюджетни кредити по бюджета на Министерството на труда и социалната политика за реализиране на изпълнението на § 100, т. 7, при условие че:

1. очакваният годишен размер на положителното салдо по консолидираната фискална програма превишава 3 на сто от прогнозата за годишния брутен вътрешен продукт;

2. не се влошава утвърденото с чл. 1, ал. 3 бюджетно салдо по републиканския бюджет.

(2) Бюджетните кредити по ал. 1 не се включват в размера на допълнителните бюджетни кредити по чл. 35, ал. 2 от Закона за устройството на държавния бюджет.

.....  
§ 104. Законът влиза в сила от 1 януари 2009 г., с изключение на § 100, т. 7, която влиза в сила от 1 април 2009 г., ако са изпълнени условията на § 102.

#### **ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

към Закона за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца  
(ДВ, бр. 23 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г.)

§ 13. Размерът на еднократната помощ по чл. 8в за отглеждане на дете до навършване на една година от майка студентка, учаща в редовна форма на обучение, за 2009 г. е равен на дванайсеткратния размер, определен за тази помощ в § 101 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2009 г. (ДВ, бр. 110 от 2008 г.), и се изплаща еднократно.

§ 14. (1) Размерът на еднократната помощ за близнаци по чл. 6а за 2009 г. е 1200 лв. за всяко дете.

(2) Майка (осиновителка), самотен баща (осиновител), семейство на роднини или близки или приемно семейство, които към влизането в сила на този закон отглеждат близнаци, имат право на еднократна помощ за отглеждането им, ако отговарят на условията на чл. 6а, пропорционално на оставащите месеци до навършване на едногодишна възраст на децата.

§ 15. Майка (осиновителка), самотен баща (осиновител), семейство на роднини, близки или приемно семейство, отглеждащи близнаци, които в периода 1 януари 2009 г. - 31 март 2009 г. включително са на възраст между 1 и 2 години, имат право на еднократна парична помощ за отглеждането им в размер на 300 лв. за всяко дете.

#### **ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

към Закона за изменение и допълнение на Закона за социално подпомагане  
(ДВ, бр. 15 от 2010 г.)

.....  
§ 21. Издадените удостоверения на основание чл. 20, ал. 1 от правилника за прилагане на закона на многодетни майки се произдават в срок до една година от влизането в сила на този закон.

§ 22. Министерският съвет в срок един месец от влизането в сила на този закон приема необходимите изменения и допълнения в правилника за прилагане на закона и в Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца (обн., ДВ, бр. 67 от 2002 г.; изм., бр. 93 от 2004 г.; попр., бр. 97 от 2004 г.; изм., бр. 115 от 2004 г., бр. 71 от 2006 г. и бр. 34 от 2009 г.).

#### **ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА**

към Закона за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца  
(ДВ, бр. 54 от 2012 г.)

§ 6. Параграфи 2 и 3 влизат в сила от 1 януари 2013 г.

#### **ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

към Закона за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца  
(ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г., изм., бр. 96 от 2015 г., в сила от

1.01.2016 г.)

§ 22. Всички отпуснати преди влизането в сила на този закон месечни помощи по чл. 7, чийто краен срок изтича след 1 януари 2016 г., се предоставят в размера, в който са отпуснати до 31 декември 2015 г.

§ 23. Всички месечни помощи по чл. 7 по подадени заявления-декларации след влизането в сила на този закон се отпускат за срок до 31 декември 2015 г. в размерите, определени съгласно досегашния чл. 7, ал. 4 и 8 и в чл. 61 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2015 г.

§ 24. (Отм. – ДВ, бр. 96 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.).

§ 25. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на чл. 2, ал. 2, т. 3, § 6, т. 2 относно чл. 6, ал. 2, чл. 6б и чл. 7, ал. 4, 5, 6, 8, 14 и 15, които влизат в сила от 1 януари 2016 г.

#### ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за държавния бюджет на Република България за 2016 г.

(ДВ, бр. 96 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.)

.....  
§ 4. До 31 януари 2016 г. всички отпуснати месечни помощи по чл. 7 от Закона за семейни помощи за деца в периода 1 февруари 2015 г. – 31 декември 2015 г. се изменят, като:

1. размерите на отпуснатите помощи се определят в съответствие с чл. 7, ал. 4 от Закона за семейни помощи за деца и чл. 60 от този закон;

2. срокът на помощите се удължава до достигане на общ срок за получаване на помощта от 12 месеца.

§ 5. Лицата и семействата, на които са отпуснати месечни помощи по [чл. 7 от Закона за семейни помощи за деца](#) в периода 1 март 2015 г. – 28 юли 2015 г., с изключение на лицата и семействата, на които са отпуснати помощи по чл. 7, ал. 2 и 8 от Закона за семейни помощи за деца, са длъжни да уведомят писмено съответната дирекция "Социално подпомагане" относно настъпили промени съгласно чл. 10, ал. 2 от Закона за семейни помощи за деца, включително и относно условието семейството да живее постоянно в страната по чл. 7, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца и относно съответствието с една от дефинициите за семейство съгласно § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за семейни помощи за деца, както следва:

1. до 31 януари 2016 г. – за лицата и семействата, на които са отпуснати помощи от 1 март 2015 г.;

2. до 29 февруари 2016 г. – за лицата и семействата, на които са отпуснати помощи от 1 април и от 1 май 2015 г.;

3. до 31 март 2016 г. – за лицата и семействата, на които са отпуснати помощи от 1 юни и от 1 юли 2015 г.

§ 6. В срок до 30 дни от получаване на информация по § 5, свързана с промяна или отпадане на основанията за получаване на месечна помощ по чл. 7 от Закона за семейни помощи за деца, дирекция "Социално подпомагане" извършва проверка, в резултат на която може да измени, спре или прекрати помощта за всички или за някое от децата в семейството. В случай че от информацията по § 5 следва, че семейството отговаря на дефиницията по § 1, т. 1, буква "б" от допълнителните разпоредби на Закона за семейни помощи за деца, семейството трябва да подаде ново заявление-декларация, като до издаването на заповед от директора на дирекция "Социално подпомагане" или оправомощено от него длъжностно лице по новото заявление-декларация помощта не се

прекратява.

.....  
**ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

към Закона за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца  
(ДВ, бр. 88 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.)

.....  
§ 10. (В сила от 23.10.2018 - ДВ, бр. 88 от 2018 г.) Министерският съвет в срок от два месеца от обнародването на този закон в "Държавен вестник" приема необходимите изменения и допълнения в наредбата по чл. 106 от Кодекса за социално осигуряване.

§ 11. Законът влиза в сила от 1 януари 2019 г. с изключение на § 3 и 10, които влизат в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

към Закона за социалните услуги

(ДВ, бр. 24 от 2019 г., в сила от 1.07.2020 г. - изм., бр. 101 от 2019 г.)

.....  
§ 41. (1) Разпоредбите на Закона за здравето, Закона за здравното осигуряване, Закона за насърчаване на заетостта, Закона за правната помощ, Закона за местните данъци и такси, Закона за ветеринарномедицинската дейност, Закона за българските лични документи, Закона за гражданската регистрация и Закона за опазване на околната среда, приложими за социалните и интегрираните здравно-социални услуги за резидентна грижа, за техните ръководители и за лицата, които ги ползват, се прилагат съответно за домовете за деца, лишени от родителска грижа, за техните директори и за лицата, настанени в тях, до закриването на тези домове.

(2) Разпоредбите на Закона за здравето, Закона за здравното осигуряване, Закона за правната помощ, Закона за насърчаване на заетостта, Закона за ветеринарномедицинската дейност, Закона за опазване на околната среда, Закона за военноинвалидите и военнопострадалите, Закона за хората с увреждания и Закона за местните данъци и такси, приложими за социалните и интегрираните здравно-социални услуги за резидентна грижа и за лицата, които ги ползват, се прилагат съответно за домовете за пълнолетни лица с умствена изостаналост, домовете за пълнолетни лица с психични разстройства, домовете за пълнолетни лица с физически увреждания, домовете за пълнолетни лица със сетивни нарушения и домовете за пълнолетни лица с деменция и за лицата, настанени в тях, до закриването на тези домове.

(3) До закриването на домовете за медико-социални грижи за деца чл. 124, ал. 2 от Закона за здравето се прилага за децата, настанени в тези домове.

(4) До закриването на домовете за деца, лишени от родителска грижа, и на домовете за медико-социални грижи за деца чл. 8д, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца, чл. 22в, ал. 2, т. 3 и чл. 22г, ал. 2, т. 3 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица се прилагат при настаняване на деца в тези домове.

(5) Разпоредбите на Закона за данъците върху доходите на физическите лица и Закона за корпоративното подоходно облагане, приложими при дарения в полза на социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа, се прилагат съответно при дарения за домовете за деца, лишени от родителска грижа, домовете за пълнолетни лица с умствена изостаналост, домовете за пълнолетни лица с психични разстройства, домовете за пълнолетни лица с физически увреждания, домовете за пълнолетни лица със сетивни нарушения и домовете за пълнолетни лица с деменция до тяхното закриване.

.....

§ 45. (Изм. – ДВ, бр. 101 от 2019 г.) Законът влиза в сила от 1 юли 2020 г., с изключение на:

1. параграф 6, т. 5, буква "а", § 7, т. 2, букви "а" и "б", т. 3, т. 6, буква "а", т. 9 и 10, § 18, т. 2 в частта относно "домове за медико-социални грижи за деца съгласно Закона за лечебните заведения" и § 20, т. 2 в частта относно заличаването на думите "и домовете за медико-социални грижи за деца", и т. 5, буква "в", които влизат в сила от 1 януари 2021 г.;

2. параграф 3, т. 4, букви "е", "ж" и "з" и § 28, т. 1, буква "а", т. 2 и 5, които влизат в сила от 1 януари 2019 г.

3. член 22, ал. 4, чл. 40, чл. 109, ал. 1, чл. 124, чл. 161, ал. 2, § 3, т. 6, § 30, 36, 37 и 43, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

#### **ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

към Закона за изменение и допълнение на Закона за социално подпомагане  
(ДВ, бр. 35 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.)

.....  
§ 7. В тримесечен срок от обнародването на този закон в "Държавен вестник" Министерският съвет приема необходимите промени в Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане и в Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца.

.....